

Jaarverslag 2006 | Kennisland

Concept, voorgelegd aan de Raad van Toezicht ter goedkeuring op 13 april 2007

Inhoudsopgave

Inleiding

Projecten

Creatieve Economie

Economische Adviesraad Dordrecht

Creatieve As Noordvleugel

Creative Challenge Call

Creatieve Verdienmodellen

Open Innovatie

Creative Commons Nederland

Digitale Pioniers

P2P-FUSION

Beelden voor de Toekomst

Slimme Overheid

De Kafkabrigade

InAxis

E-Participatie

Breedband

Stedenlink

Workshop Breedbanddiensten Dordrecht

Breedbandstad

Talent

Amsterdam Network Effect

Andere activiteiten

Kennis economie monitor

Kennisland Website

Bijeenkomsten

Dag van de Kenniseconomie 2006

Publicaties

KL in de Pers

Organisatie

Inleiding

2006 betekende voor Kennisland in veel opzichten een nieuwe start. Een nieuwe voorzitter, een nieuw bestuur, nieuwe medewerkers, een nieuw logo, een nieuwe website en natuurlijk tal van nieuwe projecten. En KL maakte zich op voor verkiezingen van het kabinet die zelfs eerder dan verwacht hebben plaats gevonden. Ondanks al deze veranderingen, voelde 2006 als een stabiel jaar. De missie, het team, het kantoor en verschillende grote projecten geven KL een goede basis. Die basis is het afgelopen jaar versterkt. Zelfs zozeer dat we klaar zijn voor de volgende stappen die KL in 2007 wil en zal gaan zetten.

Het afgelopen jaar heeft KL haar missie nieuwe inhoud gegeven. De kenniseconomie is volwassen geworden. Vele organisaties zien inmiddels het belang ervan en spelen hierin een rol. Dat heeft gevolgen voor Kennisland. Daarom is het doel aangescherpt, evenals de methoden die we hiervoor inzetten. KL wil Nederland slimmer maken. We agenderen en stimuleren dit niet alleen, maar laten vooral zien hoe dat te doen. Daartoe verrichten we een drietal type activiteiten: advies & onderzoek, projecten en netwerken. Oftewel, denken, doen en leren.

Een belangrijk moment was de presentatie van de Kenniseconomie Monitor 2006 in september. Hiermee gaf KL haar analyse van de hedendaagse Nederlandse kenniseconomie en haar agenda voor de toekomst. Met de monitor wist KL een impuls te geven aan het debat en werd duidelijk dat velen KL als een serieuze speler zien. Dat schept verplichtingen. De komende jaren wil KL die rol ook vervullen, maar wel op haar eigen wijze. Dat betekent dat we vernieuwend, verrassend en verfrissend zullen blijven opereren. De monitor was lang niet het enige project waar KL trots op kon zijn. Digitale Pioniers en Creative Commons bewezen wederom hun kracht. Met de Creative Challenge Call gaf KL een stimulans aan netwerkvorming tussen de creatieve sector en reguliere bedrijfsleven. En zo waren er nog veel meer. Als klap op de vuurpijl werd in september het project Beelden voor de Toekomst gehonoreerd, voor KL het grootste project ooit. Een project waar de rol die KL wil vervullen uitermate goed naar voren komt.

Er is in 2006 veel werk verzet om de organisatie te verbeteren. Het ging daarbij om het effectiever en efficiënter maken van allerlei processen. Dat was ook nodig om KL naar een volgende fase te loodsen.

Dit jaarverslag geeft een overzicht van alle projecten en activiteiten van 2006. Het schetst een beeld waar KL nu staat. Er is een nieuwe start gemaakt en we staan er goed voor. We kijken dus gretig naar de toekomst. Want Nederland kan nog veel slimmer.

Projecten

Kennisland streeft ernaar Nederland tot een slimmer land te maken. Dit doen we door het initiëren en uitvoeren van projecten. Hieronder vindt u een opsomming van de projecten waar we in 2006 met veel geestdrift en enthousiasme aan gewerkt hebben.

Creatieve Economie/ Economische Adviesraad Dordrecht

Projectteam: Joeri van den Steenhoven, Lobke van der Meulen
Financier: Noordvleugelverband/ Gemeente Dordrecht

Het economisch klimaat in en rond Dordrecht heeft veel potentie, toch staat de regio nog niet als economisch aantrekkelijk vestigingsgebied bekend. Om de regionale economie van nieuwe impulsen te voorzien heeft de gemeente Dordrecht in het najaar van 2005 de Economische Adviesraad Dordrecht (EAD) opgezet. De EAD bestaat uit drie leden: Ad Scheepbouwer, Marieke van Lier Lels en Jeff Gaspersz. Kennisland heeft de gemeente Dordrecht geadviseerd bij het opzetten van deze adviesraad. Sinds de EAD aan het werk is, adviseert Kennisland over de te nemen strategie en over de mogelijkheden voor impulsen voor de Dordtse economie.

Om concrete acties te kunnen ondernemen rond de 'Dordtse thema's' zijn binnen de EAD vier impulsteams ondergebracht: Historie & Binnenstad, Maritiem & Water, Zorg & Welzijn en Kennis & Innovatie. Deze impulsteams bestaan uit Dordtse ondernemers en experts die niet alleen gezamenlijk tot ideeën voor concrete projecten komen om de economie te stimuleren, maar deze ook uitvoeren. KL heeft tijdens het eerste jaar van de EAD het impulsteam Kennis & Innovatie ondersteund en geadviseerd bij het opzetten van concrete projecten. Bij de start van het impulsteam is een brainstormavond gehouden om zoveel mogelijk ideeën voor actie boven tafel te krijgen. Het impulsteam is hier vervolgens mee aan de slag gegaan.

Eén van de belangrijkste projecten van 2006 voor het impulsteam is het organiseren van Nederland Innovatief, innovatiebeurs voor ondernemers, onderwijs en overheid met ca. 2000 bezoekers, op 7 december in Dordrecht. Daarnaast is op voorstel van het impulsteam Kennis & Innovatie door de gemeenteraad besloten een innovatiefonds voor ondernemers op te zetten. En is eind 2006 een reeks bijeenkomsten van start gegaan waaruit uiteindelijk een ontmoetingsplaats voor ondernemers groeit, gevestigd op het Leerpark in Dordrecht. Ondernemers kunnen daar terecht met vragen en voor inspiratie. Belangrijk is dat ze vooral van elkaar kunnen leren.

Creatieve Economie/ Creative Challenge Call

Projectteam: Joeri van den Steenhoven, Sandra van Vliet, Martijn Arnoldus, Geert Wissink en Lobke van der Meulen
Financiers: Ministerie EZ en OCW
Partners: EVD

De Creative Challenge Call (CCC) is een nieuwe subsidieregeling van de ministeries van EZ en OCW die wordt uitgevoerd door EVD en Kennisland. Doel is netwerken te creëren tussen creatieve bedrijven en ondernemingen in andere sectoren. Mei 2006 is een oproep gedaan op bedrijven, creatieve ondernemers en brancheverenigingen om met een voorstel

te komen. Om de Creative Challenge Call bekendheid te geven zijn door het hele land informatiebijeenkomsten georganiseerd met ca. 900 bezoekers en is de website ruim 21.000 keer bezocht. Uiteindelijk zijn er 424 voorstellen ingediend, veel meer dan verwacht. Kennisland en de EVD hebben alle projectvoorstellen beoordeeld. Hieruit zijn eind oktober 39 projecten geselecteerd die gehonoreerd worden. Tot november 2007 worden er door talloze workshops, inspiratiesessies, conferenties, etc. georganiseerd voor de verschillende projecten. Na de presentatie van alle gehonoreerde projecten op de conferentie Cultuur & Economie op 9 november 2006 is met alle 39 projecten een intakegesprek gehouden. Half december 2006 heeft de eerste projectleidersbijeenkomst plaatsgevonden. In 2007 blijft KL de projecten van de Creative Challenge Call begeleiden.

Creatieve Economie/ Creatieve As Noordvleugel

Projectteam: Hans Westerhof (proj.leider), Martijn Arnoldus, Lobke van der Meulen, Joeri van den Steenhoven
Financier: Noordvleugelverband

In de Noordvleugel van de Randstad is een kwart van alle creatieve bedrijvigheid in Nederland gevestigd. Het is dan ook met goede reden dat er in Noordvleugelverband nagedacht wordt over de manier waarop de ontwikkeling van de sector verder gestimuleerd kan worden. Eenvoudig is dat niet. De creatieve sector bestaat uit veel creatieve en eigenzinnige ondernemers. Een coördinatiepunt is er niet. De sector brengt (vaak samen met lokale overheden) veel initiatieven voort, maar overzicht en regie is er nauwelijks. Veel initiatiefnemers zijn sterk in het creatieve deel, maar kunnen steun gebruiken bij het ondernemen. Kortom: het gaat goed met de sector, maar het kan beter.

KL bracht begin 2006 een kort advies uit aan de Noordvleugelpartners over een organisatie die zo'n stimulerende taak zou kunnen krijgen. Als direct uitvloeisel van dat advies kreeg KL opdracht van het Noordvleugelverband om een actieplan op te zetten waarin de terugkerende thema's, kansen en knelpunten rond de creatieve industrie zijn uitgezet langs drie actielijnen: coaching & begeleiding, promotie & profilering en lokale & regionale regie. Het actieplan geeft concrete antwoorden op vragen rond problemen en mogelijkheden voor de creatieve industrie zoals die de laatste jaren regelmatig met de sector en de overheid besproken zijn. De conclusie is telkens dat het goed gaat met de sector, maar dat de regio zeker nog meer kan profiteren.

Uitvoering van de activiteiten mondt uit in een voorstel voor het oprichten van Creative Amsterdam. Dat wordt een kleine en flexibele organisatie die een grote hoeveelheid activiteiten in samenhang oppakt. Doel van Creative Amsterdam is om ondernemerschap in de creatieve industrie te bevorderen en de Noordvleugel zowel nationaal als internationaal een gezicht te geven als creatieve hub. Het actieplan is door de Noordvleugel enthousiast ontvangen.

Creatieve Economie/ Creatieve Verdienmodellen

Projectteam: Martijn Arnoldus (proj.leider), Joeri van den Steenhoven
Financier voorfase: Stichting Premsela

Hoe verdienen creatieven hun boterham? Dat is kort door de bocht gesteld de hoofdvraag in het onderzoeksproject Creatieve Verdienmodellen. In de periode januari 2007 tot en met oktober 2007 buigt KL zich over de toegevoegde waarde van creativiteit en over de verdienenmodellen die schuilgaan achter succesvolle creatieve producten. Waarom is de iPod zo'n enorm succes geworden? Speelt design misschien toch ook een rol in het

wereldwijde succes van IKEA's Billy boekenkast? Is er geen slimmere manier van werken voor een creatief dan op basis van uurtje-factuurtje? Het zijn vragen die onze nieuwsgierigheid hebben geprikkeld en ons tot dit onderzoek hebben gebracht. Daarnaast horen we veel te vaak dat de creatieve industrie van andere economische sectoren moet leren hoe je moet ondernemen. In het onderzoek rijden we deze eenrichtingsweg van de andere kant in, regelrecht tegen het verkeer in. Welke slimme manieren van verdienen hebben creatieven bedacht, waar andere sectoren van kunnen leren?

Als voorbereiding op het onderzoek in 2007 voerde KL in 2006 een kort vooronderzoek uit naar creatieve verdienmodellen. Het vooronderzoek werd gefinancierd door Premisela, de stichting voor de Nederlandse designsector. Het vooronderzoek mondde uit in een quickscan van 25 creatieve producten die mogelijk interessant zijn om in het grote onderzoek als casus op te nemen, en in een uitgewerkt projectplan voor het grote onderzoek.

Met het projectplan zijn KL en Premisela op zoek gegaan naar partijen die het onderzoek mogelijk willen maken. Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en het Ministerie van Economische Zaken werden bereid gevonden om aan het onderzoek bij te dragen. In december 2006 konden de eerste stappen voor het grote onderzoek daardoor al gezet worden.

Open Innovatie/ Creative Commons Nederland

Projectteam: Syb Groeneveld, Martijn Arnoldus
Financier: Ministerie van OCW

KL heeft samen met Waag Society en het Instituut voor Informatierecht (IViR) de leiding over Creative Commons Nederland. In de periode tot en met 31 december 2007 worden de volgende activiteiten ontplooid:

1. Het geven van voorlichting over en ondersteuning van het gebruik van de Creative Commons Licenties (CC-licenties) in Nederland.
2. Het doen van onderzoek naar de toepassing in specifieke sectoren en naar bestaande belemmeringen voor het gebruik van de licenties.
3. Bevorderen van uitwisseling van kennis en coördinatie van activiteiten op Europees niveau.

In dit jaarverslag beperken we ons tot activiteiten waarin KL het voortouw heeft genomen of een belangrijke bijdrage heeft geleverd. Het volledige overzicht van activiteiten is te vinden in het jaarverslag van Creative Commons Nederland.

Voorlichting

In november 2006 stond de teller van het aantal links naar CC-licenties op 180.571. Een enorme stijging ten opzichte van de 60.000 links aan het begin van dat jaar. De website van Creative Commons Nederland werd eind 2006 ongeveer 20.000 maal per maand bezocht. Creative Commons kwam ook volop in het nieuws. CC-NL werd onder meer geïnterviewd door de TROS en het Radio 1 journaal. Daarnaast verschenen artikelen over Creative Commons in het NRC Dagblad, NRC.Next en in de Staatscourant. Syb Groeneveld schreef het hoofdstuk 'Het democratisch paradigma van auteursrecht' in het Open Source Jaarboek. Daarnaast bracht CC-NL in december een eigen CD/DVD uit met muziek en video. Communityvorming rond Creative Commons kreeg in diezelfde maand een fysieke component met de organisatie van de eerste CC-Salon in de Amsterdamse Melkweg.

Onderwijs

Op het terrein van onderwijs was CC-NL zowel voor studenten als voor docenten actief, en voor zowel voortgezet als voor hoger onderwijs. Samen met projectbureau De Praktijk voerde KL een quickscan uit naar open content initiatieven in het voortgezet onderwijs. De quickscan dient als input voor een in januari 2007 te houden workshop rond nieuwe businessmodellen voor educatieve contentontwikkeling. Samen met de Haagse Hogeschool ontwikkelde KL binnen CC-NL in de eerste helft van 2006 een minor over auteursrecht en Creative Commons voor de opleiding Communication & Multimedia Design.

Muzieksector

De activiteiten rond de muzieksector zijn geconcentreerd rond de incompatibiliteit van Creative Commons en collectief rechtenbeheer. Als uitkomst van een in november 2005 door CC-NL georganiseerde muzikantenbijeenkomst, en mede gesteund door een pleidooi van staatssecretaris Van Gennip ontmoetten CC-NL en Buma/Stemra elkaar in verschillende gespreksronden.

Internationale samenwerking

Aan de internationale zichtbaarheid van CC-NL werd vooral vorm gegeven via internationale conferenties. Syb Groeneveld werd benoemd als rapporteur bij de EU conferentie 'Creative Economy'. Als vervolg daarop was CC-NL vertegenwoordigd op twee EU-conferenties in Wenen en Helsinki. In de zomer van 2006 verzorgde KL binnen CC-NL presentaties en leidden we een workshopsessie op de iSummit in Rio de Janeiro.

Cultureel erfgoedinstellingen

In maart organiseerde KL binnen CC-NL samen met de TU Delft de internationale workshop 'Technical and Legal Aspects of P2P-Television'. In november 2006 organiseerde KL binnen CC-NL een break out sessie tijdens de conferentie 'Connecting Creativity'.

Overheid en Creative Commons

In 2006 zijn gesprekken gevoerd met Rijkswaterstaat, het ministerie van Binnenlandse Zaken, OSOSS, ICTU en HOSP. De gesprekken vormen de basis voor activiteiten om het gebruik van CC-licenties door overheidsinstellingen te bevorderen. Die activiteiten krijgen hun start in 2007.

Open Innovatie/ Digitale Pioniers

Projectteam: Syb Groeneveld, Sandra van Vliet, Geert Wissink, Corline van Es
Financier: Ministerie van OCW en het Nationaal Actieprogramma Elektronische Snelwegen

Digitale Pioniers ging in 2002 van start als KL experiment vanuit de gedachte dat veel van de vernieuwing op het internet komt van individuen, groepen en kleine organisaties die het internet inzetten om een maatschappelijk thema of probleem aan te pakken. Zij hebben vaak waardevolle en vernieuwende ideeën, maar hebben weinig mogelijkheden om financiële ondersteuning te vinden. Digitale Pioniers heeft de laatste jaren laten zien dat met relatief weinig geld en inhoudelijke begeleiding relatief veel maatschappelijke spin-off kunnen genereren.

In het najaar van 2005 werd besloten dat Digitale Pioniers voor de periode tot juni 2007 op een vervolg van de financiële ondersteuning kon rekenen. Aanvulling op de originele regeling was de nadruk op het leerproces binnen de projecten. Dit zou moeten gebeuren door het starten van een Digitale Pioniers Academie, door experts onderdeel te maken van de Digitale Pioniers community en door meer ruimte te bieden voor begeleiding, expertise en monitoring van projecten.

Met deze aandachtspunten werd vanaf november 2005 een nieuwe reeks ondersteuning gestart. In de rondes 9, 10, en 11 werden in totaal 23 projecten ondersteund voor ongeveer 345.000 euro met een gemiddelde bijdrage van 15.000 euro. Wederom bleek de regeling in staat bijzondere en innovatieve projecten aan te trekken. Enkele projecten die zijn ondersteund zijn Great Firewall of China, een website die de internetcensuur in China in kaart brengt, Politix, waar het stemgedrag van Nederlandse politici kan worden bekeken en 150 Volksvertegenwoordigers, een profielensite voor Tweede Kamerleden.

Digitale Pioniers Academie

Uit de expertmeeting van oktober 2005 kwam als een van de belangrijkste conclusies dat veel projecten na ondersteuning van Digitale Pioniers moeite hadden om een duurzaam financieel model om hun project te bouwen. Voor dergelijke projecten werd de Digitale Pioniers Academie opgericht. Binnen de Academie kregen 13 projecten de kans om onder begeleiding te bouwen aan een goede financiële en organisatorische basis om daarmee een volgende stap te kunnen zetten. Gedurende de Academie werkten projecten aan een Business Plan. Hierbij werden zij door de experts ondersteund op het gebied van financiën, dienstenontwikkeling, organisatie en marketing. De Academie werd afgesloten met een spetterende pitch sessie op 21 oktober 2006 waar door de experts de drie beste projecten werden geselecteerd. De drie winnaars: Bliin, Woophy en Bugpool gingen met een seedfaciliteit van 25.000 euro naar huis.

Open Innovatie/ P2P-FUSION

Projectteam: Syb Groeneveld, Martijn Arnoldus, Hans Westerhof en Corline van Es
Financier: Europese Unie STREP

In juni 2006 werd het startshot voor P2P Fusion gegeven. P2P-FUSION is een Europees Specific Targeted Research Project (STREP) van drie jaar waarin een efficiënt open mediaplatform gebouwd wordt voor creatief legaal hergebruik van audiovisuele werken. Binnen het systeem kan content geplaatst, gemixt, hergebruikt en gelinkt worden via een P2P (peer to peer) netwerk. Een zestal content communities krijgt het voorrecht om met het P2P Fusion team een codesigntraject in te gaan. Deze communities zullen tijdens het project voortdurend de pioniers zijn die het platform testen, uitbouwen en een gezicht geven.

KL is verantwoordelijk voor het raamwerk van de selectie van de communities en het co-design aspect binnen het project. Hiervoor werd in 2006 een uitgebreide quickscan gemaakt van bestaande communities, een criteriamodel gemaakt voor selectie en er zijn gestructureerde interviews gehouden met vertegenwoordigers van communities. De selectie wordt in het voorjaar 2007 in alle deelnemende landen voltooid. De eerste versie van de software, die in Delft, Helsinki en Boedapest wordt gemaakt, is naar verwachting rond juni 2007 klaar.

Open Innovatie/ Beelden voor de Toekomst

Projectteam: Hans Westerhof, Geert Wissink, Joris Tensen, Joeri van den Steenhoven, Syb Groeneveld
Financier: Ministerie van OCW en Consortium Beelden voor de Toekomst

Begin 2006 is KL gevraagd een consortium te ondersteunen bij het opstellen van een projectplan en een subsidieaanvraag voor het zgn. FES-fonds (Fonds Economische Structuurversterking). Het consortium, dat Beelden voor de Toekomst is gaan heten, bestaat uit het Nederlands Filmmuseum Amsterdam, Nederlands Instituut voor Beeld en

Geluid, Centrale Discotheek Rotterdam, Nationaal Archief, Vereniging van Openbare Bibliotheken en Stichting Nederland Kennisland. Doel van het project is het ontsluiten van de schat aan 20ste eeuwse audiovisueel materiaal dat in de archieven van de partijen is opgeslagen. Dit materiaal zal, als er niets gebeurt, vergaan. In het project wordt het materiaal gerestaureerd, geconserveerd, gedigitaliseerd en middels diensten ontsloten. Het gaat in totaal om 137.200 uur video, 22.510 uur film, 123.900 uur audio en 2,9 miljoen foto's. Het is daarmee een van de grootste digitaliseringprojecten in Europa.

KL fungeerde in 2006 als aanjager van het consortium en samensteller van het projectplan. Met Prinsjesdag werd bekend dat het project volledig werd gehonoreerd voor een bedrag van 170 miljoen euro. In de komende zeven jaar kan het project worden uitgevoerd. KL blijft betrokken en is binnen het consortium verantwoordelijk voor het stimuleren van dienstenontwikkeling rond het gedigitaliseerde materiaal, auteursrechtelijk advies en onderzoek alsmede het inrichten en uitvoeren van de publieksfunctie. Na Prinsjesdag fungeerde Hans Westerhof als kwartiermaker voor het consortium. Medio 2007 zal het project officieel van start gaan. Zie ook www.beeldenvoordetoeekomst.nl

Slimme Overheid/ De Kafkabrigade

Projectteam: Joeri van den Steenhoven, Lobke van der Meulen
Financier: Diversen

De Kafkabrigade is één van de samenwerkingsprojecten van Kennisland. Samen met het Centre for Government Studies (Campus Den Haag, Universiteit Leiden) en onderzoeks- en adviesbureau Zenc heeft KL een methode ontwikkeld om onnodige bureaucratie vanuit het perspectief van de gedupeerde in kaart te brengen en met alle betrokkenen gezamenlijk aan te pakken. De Kafkabrigade onderzoekt complexe situaties waarin burgers of ondernemers zijn vastgelopen in procedures en regels van meerdere overheidsorganisaties tegelijkertijd.

In september 2005 is de Kafkabrigade van start gegaan met het onderzoeken van de problemen van startende horeca-ondernemers in Amsterdam en Den Haag. In beide steden lopen ondernemers tegen de ingewikkelde procedures voor vergunningen aan. In het voorjaar van 2006 is de Kafkabrigade ingeschakeld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) om de aanpak van het voortijdig schoolverlaten te onderzoeken. Bij een jongerenwerkplaats in Amsterdam hebben drie 'drop outs' tijdens een 'Functioneringsgesprek' hun verhaal verteld aan alle betrokkenen: Bureau Jeugdzorg, de gemeente, de wijkpolitie, het ministerie van OCW, etc.

Tegen de zomer is de Kafkabrigade gevraagd door het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) zich te verdiepen in één van de honderden meldingen van burgers die bij het meldpunt 'Last van de Overheid' zijn binnengekomen. Dat is een onderzoek naar de problemen van amateurtuinders met bouwaanvragen voor tuinhuisjes geworden. De aanpak van de Kafkabrigade is het ministerie bevallen. In het najaar van 2006 heeft de Kafkabrigade van toenmalig minister Nicolaï (Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties) de opdracht gekregen om in een jaar tijd tien Kafkacasus van Last van de Overheid te onderzoeken. Bedoeling is om niet alleen te leren over de casus zelf, maar ook lessen te leren over het functioneren van de overheid. Daarnaast bekijkt de Kafkabrigade sinds die tijd alle nieuwe meldingen die binnenkomen en adviseert het ministerie over de aanpak van meldingen.

Slimme Overheid/ InAxis

Projectteam: Geert Wissink, Lobke van der Meulen

Financier: InAxis

Innovatie is sinds een aantal jaar een belangrijk begrip in de Nederlandse samenleving. Niet alleen het bedrijfsleven heeft de afgelopen jaren veel aandacht aan innovatie besteed, ook in de publieke sector zijn allerlei initiatieven ondernomen om organisaties op een slimme manier beter te laten functioneren. Op alle niveaus binnen de overheid Rijk, provincie, gemeente en bij andere publieke organisaties zijn inmiddels succesvolle voorbeelden van innovatie te vinden.

InAxis, de commissie innovatie openbaar bestuur van het ministerie van Binnenlandse Zaken, heeft deze praktijkvoorbeelden de afgelopen jaren verzameld en met behulp van een database toegankelijk gemaakt voor een breed publiek. Mensen kunnen zich door de Database Praktijkvoorbeelden laten inspireren en kunnen de mogelijkheden voor innovatie in de publieke sector leren kennen. In 2007 wordt de website van InAxis grondig herzien en daarbij hoorde een nieuwe aanpak van de Database Praktijkvoorbeelden.

KL speurt voor InAxis in Nederland en het buitenland naar nieuwe innovatieve praktijkvoorbeelden en geeft advies over een interactief en laagdrempelig gebruik van de Praktijkvoorbeelden.

Slimme Overheid/ E-Participatie

Projectteam: Syb Groeneveld, Sandra van Vliet, Joeri van den Steenhoven en Lobke van der Meulen

Financiers: Ministerie BZK

Partners: IPP, Dialogic, TNO

Op verzoek van het Ministerie BZK hebben Dialogic, IPP, TNO en Kennisland gezamenlijk verkend wat gedaan kan worden om e-Participatie te bevorderen. E-Participatie biedt tal van mogelijkheden voor overheden, maatschappelijke organisaties en burgers om meer betrokken te raken en daarmee de kwaliteit van openbaar bestuur en publieke dienstverlening te verbeteren. Hiervoor wil het Ministerie BZK een actieprogramma ontwikkelen. In de verkenningsfase is gekeken welke mogelijke acties en instrumenten in een dergelijk actieprogramma kunnen worden opgenomen. Hieruit is een selectie ontstaan van maar liefst 50 mogelijke acties en concepten.

Talent/ Amsterdam Network Effect

Projectteam: Joeri van den Steenhoven en Lobke van der Meulen

Financiers: British Council

Partners: Demos, UK

Op 14, 15 en 16 juni 2006 heeft The Amsterdam Network Effect plaatsgevonden. Kennisland organiseerde dit samen met de British Council en de Engelse denktank Demos. Het doel is om netwerken tussen een volgende generatie Europese leiders te laten ontstaan. Eens in het half jaar wordt door één van de afdelingen van de British Council in Europa een Network Effect evenement georganiseerd. Een evenement heeft als thema een maatschappelijk vraagstuk waar veel landen mee worstelen voor de toekomst. Zo stond tijdens het eerste Network effect evenement in Stockholm de rol van de media in Europese democratieën centraal. Tijdens de evenementen kunnen circa twintig

toekomstige leiders (tussen de 25 en 35 jaar) uit verschillende landen niet alleen kennis maken met elkaar, maar ook van elkaar leren. Hoe wordt in andere landen tegen een bepaald maatschappelijk vraagstuk aangekeken? Welke oplossingen worden er aangedragen? Het thema van The Amsterdam Network Effect was 'Social diversities in cities'. Aanleiding voor dit thema waren (o.a.) recente gebeurtenissen als de moord op Theo van Gogh, de rellen in Parijs, de bomaanslagen in Madrid en Londen en de onrust rond de Deense cartoons. Hoe leven we in steden samen met een steeds diverse bevolking. Eén van de onderdelen van het evenement was 'Real World Investigations' waarbij de deelnemers een bezoek konden brengen aan organisaties die zich binnen Amsterdam bezig houden met sociale diversiteit.

Breedband/ Stedenlink

Projectteam: Hans Westerhof en Geert Wissink
Financier: Stichting Stedenlink

In Stedenlink, het netwerk van kennissteden, wisselen 11 steden in Nederland kennis en ervaringen uit over breedband en ict. Het netwerk groeide in 2006 tot 13 steden met de deelname van Amersfoort en Rotterdam. Naast kennis delen en gezamenlijk projecten uitvoeren, stond 2006 in het teken van een herijking van de uitgangspunten. De nadruk komt de volgende jaren in het netwerk meer op de lobby, zowel nationaal als internationaal, te liggen dan op kennisdeling.

In februari organiseerde KL voor het netwerk het congres 'Connecting cities @ high speed' in het Haagse Paard van Troje waar een kleine 200 deelnemers op af kwamen. Joeri van den Steenhoven was dagvoorzitter. Hoogtepunt was de toespraak van Malcolm Matson die flink uithaalde naar de gevestigde telecom-industrie (zie ook het videoverslag op de KL website). In september verscheen het rapport 'Vrij verkeer van Breedbanddiensten' waarin de oprichting van een landelijke vereniging van open netwerken werd bepleit om te komen tot een landelijk open netwerk. In december

vond in Amsterdam een symposium plaats waarin door de aanwezige netwerkbeheerders positief op de plannen werd gereageerd. In oktober vertrokken 25 deelnemers naar Milaan en Turijn voor de jaarlijkse studiereis. KL was verantwoordelijk voor een deel van het programma en de organisatie. In Turijn sloten de deelnemers zich aan bij het herfstcongres van 'Eurocities - Knowledge Society Forum' met als thema E-services for e-citizens. KL organiseerde verder drie bestuursvergaderingen en vijf kerngroepvergaderingen voor het netwerk. Daarnaast verzorgde KL de redactie voor de website www.stedenlink.nl. In 2006 telde de website 20.486 unieke bezoekers.

Figure 0. Stedenlink congres 'Connecting cities @ high speed'

Breedband/ Workshop Breedbanddiensten Dordrecht

Projectteam: Geert Wissink, Joeri van den Steenhoven
Financier: Gemeente Dordrecht

Op 1 maart 2006 opende minister Brinkhorst in Dordrecht een nieuw glasvezelnetwerk dat 115 gebouwen van scholen, zorginstellingen en gebouwen van de gemeentes met de snelheid van het licht met elkaar verbindt. Het nieuwe netwerk biedt tal van innovatieve mogelijkheden om op een andere manier met elkaar te communiceren, samen te werken en te organiseren. Hier hebben bestaande non-profit instellingen vaak geen weet van. KL organiseerde voor de gemeente Dordrecht het middagsymposium 'Breedbandtoepassingen voor de non-profit sector'. In vier workshops gericht op onderwijs, zorg, woningbouwcorporaties en gemeenten, werden best-practices en ervaringen van andere instellingen en organisaties uit het land gepresenteerd. Joeri van den Steenhoven was dagvoorzitter van het symposium.

Figure 1. Toepassingen voor de non-profitsector

Breedband/ Breedbandstad

Projectteam: Hans Westerhof, Geert Wissink

Financier: Gemeenten Eindhoven/Helmond en het netwerk Stedenlink

De kennisbank Breedbandstad.nl is een kennisnetwerk rondom de onderwerpen breedband en ict in de stad. De website ontsluit vijf jaar experimenten en ervaringen in Nederland met breedband en ict voor maatschappelijke processen. Op Breedbandstad staan tal van documenten en diensten die overgeleverd zijn van verschillende experimenten: Breedbandproeven, Kenniswijk, Digitale Trapvelden etc. Er is tevens informatie te vinden over de actieve projecten en diensten van verschillende steden in Nederland, met name uit de Stedenlink-steden. Verder is er veel thematisch ingedeeld content te vinden rondom juridische onderwerpen bij het aanleggen van breedband, maatschappelijke breedbanddiensten, onderwijs, publieke diensten en zorg.

KL heeft voor de gemeenten Eindhoven/Helmond en het netwerk Stedenlink de redactie verzorgd voor de kennisbank. Eind 2006 telde de kennisbank meer dan 300 nieuwsberichten, 312 documenten met samenvattingen en 26 sleutelspelers. Er verscheen vier keer een nieuwsbrief die naar 1276 leden werd verstuurd. In totaal brachten 20.435 bezoekers met elkaar 38.435 keer de kennisbank. De meest opgevraagde informatie ging over infrastructuur en de pagina's van de steden.

Figure 2. Kennisbank Breedbandstad

Andere activiteiten/ Kenniseconomie Monitor

Projectteam: Joeri van den Steenhoven, Martijn Arnoldus, Hans Westerhof, Lobke van der Meulen, Suzanne Kok en Geert Buijs
 Financiers: ING, Shell, KPN, De Baak, Postkantoor, Ministerie EZ, HBO-Raad, Platform Beta en Techniek, Universiteit Leiden, Provincie Zuid-Holland, Economic Development Board Rotterdam, Gemeente Amsterdam, Brainport Eindhoven, Scienceguide en Centric

Andere Activiteiten/ Kennisland Website

Projectteam: Geert Wissink, Floor Kok, Janneke Sloetjes
 Financier: Kennisland

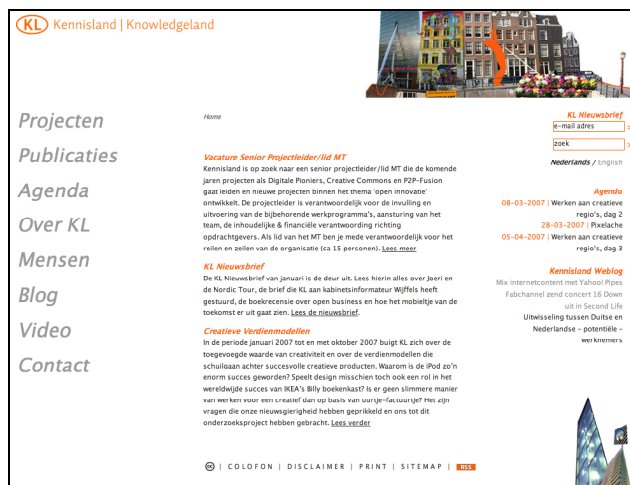
KL website, weblog en nieuwsbrief

In maart 2006 werd de nieuwe KL-website gelanceerd tot groot genoegen van de webredacteurs. De site laat zich kenmerken door een open uitstraling, een consequent beeldgebruik en een overzichtelijke navigatie. Foto's uit de Kennisland collage zijn overal ingezet ter ondersteuning van de tekst. Het is ook mogelijk om je te abonneren op een rss-feed van de laatste nieuwsberichten. Aan de rechterkant van de website zijn steeds de laatste items van het KL-weblog te zien en de aankomende events.

In totaal bezochten ongeveer 56.000 mensen de website in 2006 en met elkaar legden ze meer dan 100.000 bezoeken af. Er werden in totaal 13.231 pdf's gedownload van de website waaronder 1535 keer de Kenniseconomie Monitor 2006.

Zie www.kennisland.nl

Figure 3. De nieuwe KL-website

KL weblogs

KL onderhield in 2006 twee weblogs, een Engelse - en een Nederlandse versie. Op de Engelstalige was vooral nieuws te vinden over de Creatieve Industrie. Op de Nederlandse weblog werden een kleine 80 posts geplaatst over Slimme Overheid, Kenniseconomie, Innovatie, Social Software en meer. In totaal bezochten 15.036 mensen de Nederlandse weblog en 4160 de Engelstalige weblog.

Zie <http://blog.kennisland.nl> en <http://blog.kennisland.nl/english>

KL nieuwsbrief

Ook de nieuwsbrief werd in een nieuw jasje gestoken. De nieuwsbrief verscheen in 2006 in totaal 8 keer en stond elke keer weer bol van de nieuwtjes, websites, boekrecensies en hoge én lage cijfers in de KL-index. In december 2006 telde de nieuwsbrief 2800 abonnees, een groei met 220 leden ten opzichte van december 2005.

Figure 4. KL-Nieuwsbrief 2006

KL Kennisland | Knowledgegeland

KL Nieuwsbrief 7.1
jaar 7, nummer 1, 31 januari 2007

Beste Kennislander,

Terwijl heel Nederland zich afvraagt of Bos wel of niet in het kabinet gaat plaats nemen maken wij ons bij KL zorgen of Joeri wel een warme jas heeft meegenomen op de Nordic Tour door Scandinavië. De deelnemers zijn op zoek naar de innovatiestrategie van bedrijven als Nokia, Volvo en Lego en Joeri doet daarvan verslag [op het KL Weblog](#). Dat sluit mooi aan bij ons nieuwe project Creatieve Verdienmodellen. Er kunnen verder nog steeds projecten ingediend worden voor de 12e ronde van Digitale Pioniers en lees ook de brief die KL aan kabinetsinformatuur Wijffels heeft gestuurd.

Veel leesplezier!

De redactie

1. KL Nieuws

12e ronde Digitale Pioniers open voor voorstellen

Alweer de 12e ronde Digitale Pioniers is van start gegaan. Het mogelijk om aanvragen in te dienen onder het thema 'Internationaal'. Voorstellen moeten ten doel hebben om een van origine buitenlands initiatief, dat voldoet aan de criteria van de Digitale Pioniers regeling, in Nederland te introduceren. Een bekend voorbeeld is Wikipedia, dat ondertussen in veel landen een nationale basis van vele vrijwilligers kent. Met de keuze voor dit thema wil Digitale Pioniers het succes van internet initiatieven die sociale innovatie bewerkstelligen vergroten. Hierbij wordt onder andere samengewerkt met Open Business. De deadline voor het indienen van voorstellen is 5 februari 2007. Zie ook www.digitalepioniers.nl.

Creatieve Verdienmodellen

In de periode januari 2007 tot en met oktober 2007 buigt KL zich over de toegevoegde waarde van creativiteit en over de verdienmodellen die schuilgaan achter succesvolle creatieve producten. Waarom is de iPod zo'n enorm succes geworden? Speelt design misschien toch ook een rol in het wereldwijde succes van IKEA's Billy boekenkast? Is er geen slimmere manier van werken voor een creatief dan op basis van uurtje-factuurtje? Het zijn vragen die onze nieuwsgierigheid hebben geprikkeld en ons tot dit onderzoeksproject hebben gebracht. Meer informatie over de Creatieve Verdienmodellen is te vinden op de [KL-Blog](#).

Inhoud

- [1. KL Nieuws](#)
- [2. KL Vacatures & Stage](#)
- [3. KL Agenda](#)
- [4. KL Boekenclub](#)
- [5. KL-Blog](#)
- [6. KL Index](#)
- [7. Onder de streep](#)

KL weblog

- [Nordic Tour: Madhouse](#)
- [Nordic Tour: Vizoo & Experimentarium](#)
- [Nordic Tour: op zoek naar innovatie in het Noorden](#)

Bijeenkomsten/ Dag van de Kenniseconomie

Projectteam: Joeri van den Steenhoven, Geert Wissink, Geert Buijs en Corline van Es
Financiers: ING, Shell, KPN, De Baak, Postkantoor, Ministerie EZ, HBO-Raad, Platform Beta en Techniek, Universiteit Leiden, Provincie Zuid-Holland, Economic Development Board Rotterdam, Gemeente Amsterdam, Brainport Eindhoven, Scienceguide en Centric

Op 14 september heeft Kennisland de Dag van de Kenniseconomie georganiseerd. Het was een mooie en inspirerende dag in Pakhuis de Zwijger te Amsterdam. Met ruim 300 gasten werd de kenniseconomie-agenda voor de komende vier jaar besproken. Als aftrap is de Kenniseconomie Monitor 2006 gepresenteerd en aangeboden aan PvdA-leider Wouter Bos. Erna hield Arre Zuurmond een betoog en waren er diverse workshops. De zes doorbraken voor de polder werden gedurende de rest van de dag behandeld in zes workshops met vernieuwende mensen uit de praktijk. De conferentie werd afgesloten met de presentatie van het jaarlijkse OECD-rapport Education at a Glance 2006, de internationale benchmark voor onderwijs en kennis. Op deze Dag van de Kenniseconomie stond Kennisland weer volop in het nieuws. Tv, radio, internet en kranten, ze waren er allemaal bij.

Publicaties

Democratisch paradigma van het auteursrecht

Syb Groeneveld heeft een artikel geschreven voor het Open Source Jaarboek, dat gaat over het vinden van een nieuwe balans tussen het beschermen van auteursrecht en het beschikbaar stellen van materiaal.

Kenniseconomie Monitor 2006

Het gaat beter met Nederland. De economie groeit, consumenten besteden meer, bedrijven exporteren meer en de werkgelegenheid neemt toe. We kijken met meer vertrouwen naar de toekomst. Maar staan we er echt goed voor? De Kenniseconomie Monitor analyseert de stand van zaken van de Nederlandse kenniseconomie en geeft zes doorbraken voor de polder.

Beelden voor de Toekomst

Kennisland heeft de laatste maanden samen vijf andere organisaties hard gewerkt aan het projectplan "Beelden voor de Toekomst" om het audio-visie archief van Nederland te digitaliseren.

Amsterdam Verrijkt

Haalbaarheidsstudie over de ontwikkeling van een Virtueel Amsterdam
KL heeft de haalbaarheidsstudie "Virtueel Amsterdam in de Gouden Eeuw" voltooid.

Creatieve Industrie BrabantStad. Het dynamisch verbond tussen cultuur en economie.

Spelregels voor beleidsmakers die met de creatieve industrie in zee willen.

KL in de Pers

Oktober - december

29 december Filmmuseum krijgt 35 miljoen
Parool

29 december 35 Miljoen euro voor het filmmuseum
AT5

29 december Nederlandse films gedigitaliseerd
Planet

14 november Gered worden van foute vrienden dankzij Kafkabrigade
NRC

05 oktober Schooluitvallers
Volkskrant

September

21 september
Intermediair Eerste hulp bij bureaucratie

15 september Kenniseconomie blijft steken
Provinciale Zeeuwse Courant

15 september Kenniseconomie blijft te ver achter
Nederlands Dagblad

15 september Kenniseconomie in Nederland niet op peil
e-LearningPlaza

14 september Kenniseconomie in Nederland niet op peil
Zibb.nl

14 september VVD wil innovatieplatform opheffen
Vvd.nl

14 september Stimuleren kenniseconomie mislukt
Trouw

14 september Kenniseconomie Nederland niet op peil
De Telegraaf

14 september Nederland middenmoter die ingehaald wordt
Science Guide

14 september Innovatieplatform is een mislukking
RTL Z

14 september Kenniseconomie nog steeds stiefkindje
RTL

14 september Kenniseconomie in Nederland niet op peil
Het Parool

14 september Nederland Kennisland negatief over innovatieplatform
NWO

14 september Kenniseconomie in Nederland niet op peil
Management Team

14 september Kenniseconomie in Nederland niet op peil
Haarlems Dagblad

14 september Fokke& Sukke hebben modern onderwijs genoten
Fokke & Sukke

14 september Kennisniveau Nederland beneden peil
Elsevier

14 september Kenniseconomie in Nederland niet op peil
Eindhovens Dagblad

14 september Kenniseconomie in Nederland niet op peil
Dagblad van het Noorden

14 september Kenniseconomie mislukt
BN De Stem

14 september Innovatieplatform heeft weinig bereikt
Automatisering Gids

14 september Zes kennisdoorbraken voor polder
Het Financieele Dagblad

14 september
RTL Nieuws Kenniseconomie nog steeds gebrekkig

14 september Kennis in Nederland krijgt slecht cijfer
NOS

14 september 'Innovatieplatform heeft weinig bereikt'
NRC

14 september Kenniseconomie in Nederland ondermaats
Nu.nl

13 september We halen niet uit mensen wat er in zit
NRC

13 september Belang van het creatieve individu neemt toe
Staatscourant

Februari - juni

30 juni Dit archief is ons cultureel erfgoed
Livres

22 april De hervorming begint pas
Het Financieele Dagblad

24 februari De uitvoering staat centraal
Binnenlands Bestuur

De Organisatie

Team

Het jaar 2006 begon meteen met een flinke uitbreiding. KL zocht en vond vier nieuwe medewerkers, deels uitbreiding en deels vervanging van medewerkers die eind 2005 waren weggegaan. Daarmee kwam het vaste team weer op 10 mensen, de omvang die KL begin 2005 ook had. In 2006 hebben er daarnaast meerdere freelancers en stagiairs bij KL gewerkt. De totale omvang van KL in 2006 was daarmee tussen de 12 en 16 personen. In 2007 verwachten we een groei van het vaste team naar circa 15 medewerkers. Inclusief freelancers en stagiairs zullen daarmee tussen de 16 en 22 mensen bij KL werken.

Bestuur

Per 1 januari 2006 is het bestuur van KL gewijzigd. Oprichter en voorzitter Frans Nauta is teruggetreden als voorzitter. Jetse Spreij is afgetreden als bestuurslid en toegetreden tot de Raad van Toezicht. Syb Groeneveld is toegetreden tot het bestuur. Het bestuur van KL bestond in 2006 uit de volgende personen:

- Joeri van den Steenhoven, voorzitter
- Hans Westerhof, penningmeester
- Syb Groeneveld, secretaris

Raad van Toezicht

De samenstelling van de Raad van Toezicht in 2006 is per 1 januari 2006 gewijzigd. De Raad van Toezicht is teruggebracht tot drie leden en concentreert zich op de financiële en organisatorische aangelegenheden. Zij adviseert het bestuur, controleert de jaarrekening en het jaarverslag, en stelt beiden vast. De leden zijn:

- Harry Starren, directeur De Baak, managementcentrum VNO-NCW (voorzitter)
- Liesbeth Schöningh, lid College van Bestuur ROC A12
- Jetse Spreij, partner VersteegWigmanSprey Advocaten

Raad van Advies

Per 1 januari 2006 is een Raad van Advies ingesteld. Deze zal het bestuur adviseren over inhoudelijke en politiek-strategische zaken. De Raad van Advies komt tweemaal per jaar bijeen. Het bestuur en de Raad van Toezicht zijn bij vergaderingen van de Raad van Advies aanwezig. Voor de Raad van Advies worden nog leden gezocht.

- Roel in 't Veld, hoogleraar Bestuurskunde / Voorzitter RMNO
- Leendert Bikker, directeur BransonGuevara
- Rik Maes, hoogleraar Informatiemanagement Universiteit van Amsterdam
- Bert Mulder, lector Technologie en Samenleving Haagse Hogeschool
- Dana Ponec, partner SoetersvanEldonkPonec Architecten
- Bernard Fransen, voorzitter College van Bestuur ROC Midden-Nederland

Financiën

2006 is een stabiel financieel jaar geweest. De omzet is ongeveer gelijk aan 2005. De gemiddelde omvang en duur van projecten is enigszins toegenomen. Wel zijn er verhoudingsgewijs meer projecten op subsidiebasis uitgevoerd. Het jaar is met een beperkt positief saldo afgesloten. Structureel staat de stichting er financieel gezond voor.

